

Ἡ χρήση τοῦ πλούτου (Λουκ. ιστ´19-31) (Ἰωὴλ Φραγκᾶκος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἄλμωπίας)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ἄγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

«Πτωχός δὲ τις ὀνόματι Λάζαρος»

Τὸ σημερινὸ Εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα εἶναι μία παραβολή. Παρουσιάζει κάποιον ἀνώνυμο πλούσιο, ποὺ εἶναι «ἀφιλοκτίρμων», καὶ ἕναν πένητα, ποὺ ἀκούει στὸ ὄνομα Λάζαρος. Λάζαρος στὰ ἑβραϊκὰ μεταφράζεται «ὁ Θεὸς βοηθεῖ», δηλ. καὶ τὸ ὄνομά του ἀκόμη ὑποδηλώνει τὴ μεγάλη ἔνδεια ποὺ εἶχε. Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ ὁμως νὰ σημειώσουμε κάποιες παρατηρήσεις τῶν ἁγίων Πατέρων, ἐὰν πράγματι ἡ ἱστορία αὐτὴ εἶναι παραβολή. Ὁ ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας γράφει πῶς, ἐνῶ γιὰ τὸν πλούσιο ὁ Κύριος ἀποφεύγει νὰ ἀναφέρει τὸ ὄνομά του καὶ ἀπλῶς μᾶς λέγει· «ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος» (Λουκ. 16,19), δὲν κάνει τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τὸν πτωχό. «Διὰ τί γὰρ μὴ εἶπε, Πτωχὸς δὲ τις ἄνθρωπος, ἀλλὰ, Λάζαρος; Ἵνα τῆ προσηγορία δείξη πείρα καὶ ἀληθεία ταῦτα πεπραχθαι», δηλαδή γιατί νὰ μὴν πεῖ, κάποιος φτωχὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ Λάζαρος; Ὀνομάτισε τὸ φτωχό, ὥστε ἀπὸ τὸ ὄνομα νὰ δείξει πῶς ἀληθινὰ ἔχουν συμβεῖ αὐτὰ (τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ διηγηθεῖ). Ὁ Εὐθύμιος Ζιγαβηνὸς προχωρεῖ ἀκόμη πιὸ πολὺ καὶ λέγει πῶς ἀπὸ τὴν παράδοση τῶν Ἑβραίων ὁ πλούσιος ὀνομαζόταν Νινευὶς κι ὁ φτωχὸς Λάζαρος. Ὅταν πέθαναν καὶ οἱ δύο, «παραβολὴν ὁ Χριστὸς τὰ κατ' αὐτοὺς ἐποίησε», τότε ὁ Χριστὸς ἔκανε τὴ ζωὴ τους παραβολή. Τὰ ἴδια λέγει κι ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος. Ὑπῆρχε στὰ Ἱεροσόλυμα κάποιος Λάζαρος ὀνομαστὸς γιὰ τὴ φτώχεια του.

Ὁ πτωχὸς Λάζαρος

Τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τοῦ Λαζάρου εἶναι πολλά. Ἦταν πτωχός, ἄρρωστος, γεμάτος ἀπὸ πληγές. Ὑπάρχει περίπτωση νὰ εἶναι κάποιος ἄρρωστος, ἀλλὰ νὰ μὴν ἔχει πληγές. Αὐτὸς εἶχε καὶ τὰ δύο. Ἐπίσης, εἶχε τὸ ψυχολογικὸ βασανιστήριον νὰ βλέπει ἄλλους νὰ «ὑπερτροφοῦν», δηλ. νὰ παραχορταίνουσαν, αὐτὸς δὲ «λιμώττειν», νὰ πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείνα (ἅγιος Θεοφύλακτος). Ἦταν ξεχασμένος ἀπὸ τοὺς οἰκείους του καί, τὸ ἀκόμη πιὸ τραγικόν, ἐνῶ κανεὶς ἄνθρωπος δὲν ἐρχόταν νὰ τὸν βοηθήσει, «οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλειχον τὰ ἔλκη αὐτοῦ» (Λουκ. 16,21). Ὁ Λάζαρος μπροστὰ στὴν πύλη τοῦ σπιτιοῦ τοῦ πλουσίου ἔμοιαζε μὲ τὸν ἄνθρωπον ποὺ ἔφτασε στὸ λιμάνι κι ἐκεῖ ναυάγησε. Ἦταν κοντὰ στὴν πηγὴ καὶ ὑπέφερε ἀπὸ δίψα, «δίψη χαλεπωτάτη τὴν ψυχὴν ἀγχόμενος», κατὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομον. Κατὰ τὸν ἴδιον Ἅγιον, ὑπῆρχε καὶ μία πονηρὴ ὑπόληψη καὶ γνώμη ἀπὸ τοὺς πολλοὺς γιὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Λαζάρου. Ἴσως ἔλεγαν: γιὰ νὰ ἔχει τόσα κακὰ ἐπάνω του, πιθανῶς νὰ εἶναι πολὺ ἁμαρτωλός.

Τί ἤθελε νὰ διδάξει ὁ Κύριος μὲ τὴν παραβολὴ ταύτη;

Πρῶτα πρῶτα ἤθελε νὰ καταρρίψει τὴν ἐσφαλμένη ἀντίληψη τῶν Ἑβραίων, πὼς καθένας ποὺ εἶναι ἄρρωστος καὶ φτωχός, εἶναι στερημένος τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ. Πέθανε ὁ φτωχὸς κι ὁδηγήθηκε ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους «εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ» (Λουκ. ὅπ.π. στίχ. 22). Ἀντίθετα, μετὰ τὸ θάνατό του ὁ πλούσιος βρέθηκε νὰ εἶναι βασανιζόμενος.

Ὁ ἀδυσώπητος πλούσιος καὶ ζώντας ἦταν μέσα στὸ μνημα τῆς στερήσεως τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ θάνατον πάλι τὸ ἴδιο. Ἡ ψυχὴ του ἦταν θαμμένη μέσα στὰ ὑλικά ἀγαθά. Αὐτοὶ ποὺ διαχειρίζονται τὸν πλοῦτον ἰδιοτελῶς καὶ δὲν ἔρχονται ἄρωγοὶ στοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς τους, δὲν θὰ ἔχουν καλὸ τέλος.

Ὁ Κύριος μὲ τὴν παραβολὴ αὐτὴ ἤθελε νὰ μᾶς διδάξει νὰ εἴμαστε φιλάλληλοι καὶ φιλόπτωχοι. Πολλὲς φορές τὸ εἶχε διακηρύξει: «Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην» (Λουκ. 12,33). Πράγματι, ἡ ἐντολὴ αὐτὴ εἶναι καλὴ, ἀγαθὴ καὶ

σωτήρια, ἀλλὰ πάρα πολὺ δύσκολη στὴν ἐφαρμογὴ τῆς. Δυσκολεύονται οἱ πολλοὶ νὰ τὴν παραδεχθοῦν. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς συναντᾷ ἐμπόδια στὶς ἐντολὲς αὐτὲς ποὺ ἀπαιτοῦν «βία» στὴν ἐφαρμογὴ τους. Ἔτσι ὁ Κύριος, λέγοντας τὴν παραβολὴ αὐτὴ καὶ δείχνοντας τὰ ἀποτελέσματα τῆς ζωῆς τῶν δύο αὐτῶν ἀντίθετων τύπων, μᾶς παρακινεῖ νὰ διαχειρισθοῦμε τὸν πλοῦτο μας μὲ πνεῦμα φιλαλληλίας. Μᾶς ὠθεῖ λέγοντας: «ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας» (Λουκ. 16,9).

Ἐντύπωση προκαλεῖ τὸ ρῆμα «ἀπέλαβες». Τὸ ρῆμα «ἀπολαμβάνω» «ἐπὶ τῶν χρεωστούμενων τάττεται», λέγει ὁ Ζιγαβηνός. Τί χρωστοῦσε στὸν πλούσιο καὶ στὸν φτωχὸ ὁ Θεός; Προφανῶς ὁ πλούσιος κάποια ἀρετὴ θὰ εἶχε. Δὲν θὰ ἦταν παντελῶς ἄμοιρος ἀρετῶν. Γι' αὐτὴ του τὴν ἀρετὴ τοῦ ἔδωσε πλούσια τὰ ἀγαθὰ στὴ γῆ. Ἐπίσης κι ὁ πτωχὸς κάποια κακία θὰ εἶχε. Μὲ τὰ δεινὰ καὶ τὴν ὑπομονὴ του ξεπλήρωσε κάθε χρέος τῆς κακίας. Πέθαναν ἔχοντας ὁ ἕνας ἄκρατη κακία κι ὁ ἄλλος ἄκρατη ἀρετὴ. Ὅ,τι χρωστοῦσαν, τὸ ξεχρέωσαν στὴ γῆ. Στὴν ἄλλη ζωὴ τὸ λόγο καθ' ὀλοκληρίαν τὸν εἶχε ὁ Θεός.

Ἀδελφοί μου,

Στὴν καθημερινή μας ζωὴ πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ζητοῦν τὴ βοήθειά μας. Ὅπως ἐπίσης καὶ πολλὲς εἶναι οἱ φορὲς ποὺ ἀρνηθήκαμε νὰ βοηθήσουμε κάποιον, ἐνῶ μπορούσαμε. Ἡ ὠραιότατη αὐτὴ παραβολὴ μᾶς βοηθεῖ πολὺ νὰ ξεπεράσουμε τὸν ἑαυτό μας καὶ νὰ νιώσουμε τὸν ἄλλο σὰν ἀδελφὸ μας, ποὺ θὰ μᾶς χαρίσει τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἢ θὰ γίνῃ αἰτία νὰ κατακριθοῦμε αἰώνια.

Πηγή: agiazoni.gr